

การศึกษาครอบครัว: ปัจจัยและอุปสรรคในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวาน ชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้

FAMILY STUDY: PROBLEMS AND BARRIERS TO BLOOD SUGAR CONTROL IN PERSONS WITH UNCONTROLLED DIABETES TYPE II

ศรัณย์พร ณัฐวุฒิ 4937552 RACN/M

พ.ย.ม. (การพยาบาลเวชปฎิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: นพวรรณ เปิญชื่อ, Ph.D. (Nursing), แสงทอง ธีระทองคำ, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษาร่วมนี้เป็นการศึกษาครอบครัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม รวมทั้งปัจจัยและอุปสรรคในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ โดยใช้กรอบแนวคิดของระบบครอบครัว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 จำนวน 2 รายและสมาชิกครอบครัวทุกคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวมีการบริโภคอาหารประเภทแป้งและไขมันในปริมาณมาก บริโภคผักในปริมาณน้อย ชอบอาหารที่มีรสชาติหวาน ไม่มีการออกกำลังกายหรือออกกำลังกายแต่ไม่สม่ำเสมอ อีกทั้งมีความเครียดจากภาวะเศรษฐกิจและความกังวลเกี่ยวกับอนาคตของบุตร อย่างไรก็ตามมีการรับประทานยาครองตามขนาดและเวลา และมีการป้องกันภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ปัจจัยและอุปสรรคในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด คือ การปรับน้ำหนทางของครอบครัว ทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารและการออกกำลังกาย และการไม่ตระหนักรถึงภาวะแทรกซ้อนระยะยาว ซึ่งปัจจัยและอุปสรรคดังกล่าวเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกครอบครัว

ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับพยาบาลเวชปฎิบัติชุมชนในการประเมินปัจจัยและอุปสรรคในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยเฉพาะในด้านการบริโภคอาหาร การออกกำลังกายและการจัดการความเครียด และกำหนดแนวทางการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ช่วยลดปัจจัยอุปสรรคดังกล่าว รวมทั้งการให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ที่เป็นเบาหวานชนิดที่ 2 มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ปัจจัยและอุปสรรค / การควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด / ผู้ที่เป็นเบาหวาน ชนิดที่ 2

**FAMILY STUDY: PROBLEMS AND BARRIERS TO BLOOD SUGAR CONTROL
IN PERSONS WITH UNCONTROLLED DIABETES TYPE II**

SARANPORN MANEEWONG 4937552 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSE PRACTITIONER)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: NOPPAWAN PIASEU,
Ph.D.(Nursing), SANGTHONG TERATHONGKUM, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

This family study was conducted with an aim to describe the behaviors, problems, and barriers in blood-glucose control of persons with uncontrolled diabetes type II. The family system theory was used as a conceptual framework of the study. Data were collected by in-depth interviews with two persons with diabetes type II and all of their family members. Data were analyzed by content analysis.

Results revealed that the families had high carbohydrate and fat intake, low vegetable intake, and preference for food with a sweet taste. They also had no exercise or irregular exercise, had financial stress, and anxiety about the future of their children. However, they adhered to medication according to dosage and time, and prevented hypoglycemia. Problems and barriers to blood sugar control included adjusting family role, attitudes toward food consumption and exercise, and unawareness of long term complications. Those barriers were caused by both intrinsic and extrinsic factors affecting the family.

Results suggest that community health nurse practitioners assess problems and barriers to blood sugar control particularly food consumption, exercise, and stress management. Then, they could develop approaches to promote healthy behaviors that reduce those barriers and encourage family participation for behavioral modification in order to effectively control blood sugar of persons with diabetes type II.

**KEY WORDS: PROBLEMS AND BARRIERS / BLOOD SUGAR CONTROL /
DIABETES TYPE II**